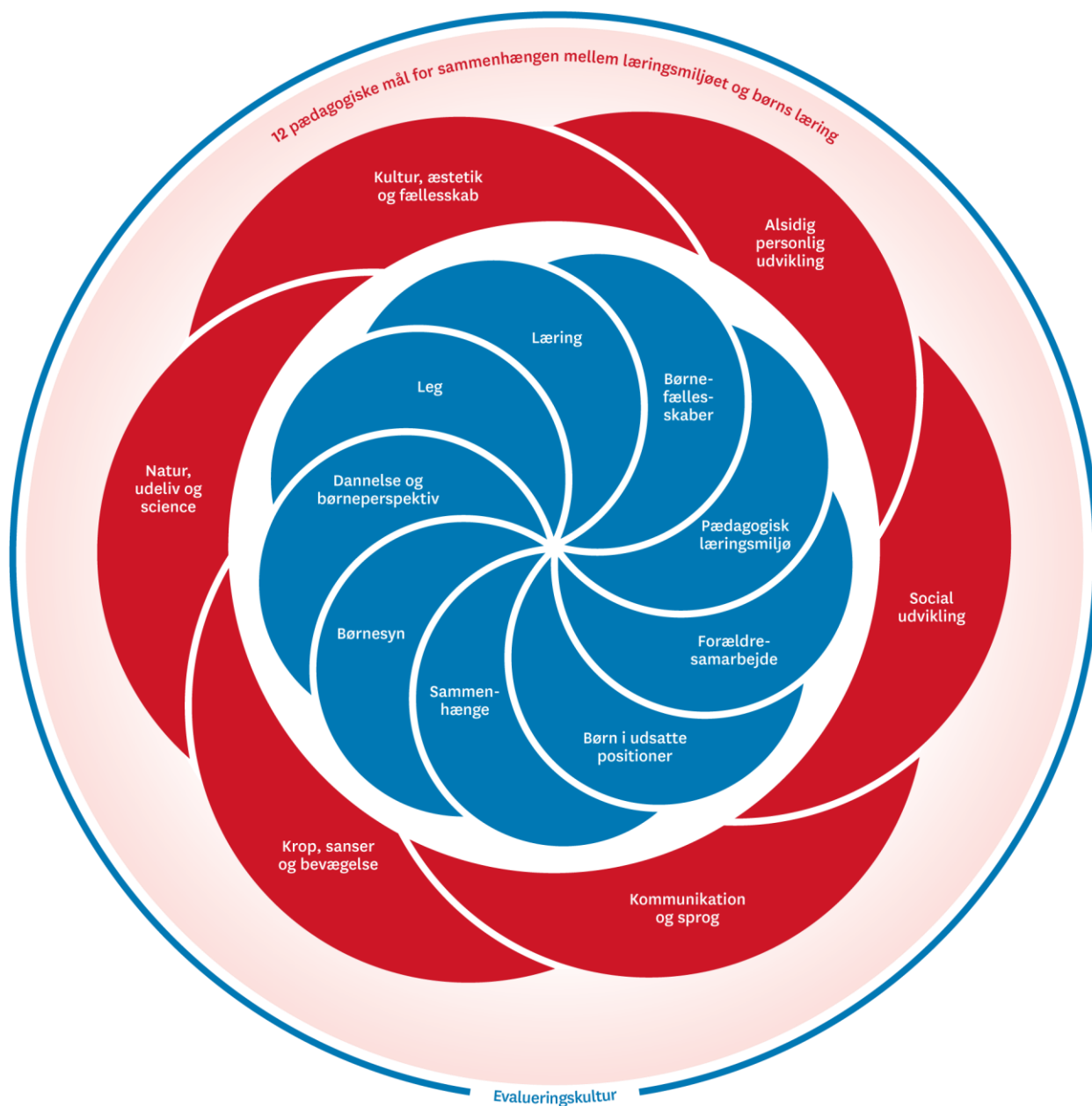

Pædagogisk læreplan for DALBY BØRNEHUSE 2021

Heeringvej 3, Dalby 4690 Haslev

Ramme for udarbejdelse af den pædagogiske læreplan

Den styrkede pædagogiske læreplan er bygget op af det fælles pædagogiske grundlag, som er de 9 centrale elementer i midten, og de 6 læreplanstemaer uden om. Det hele omkranses af evalueringsskulturen, som er med til at synliggøre den styrkede læreplan som et levende dokument,

der hele tiden udvikles på og er med til at skabe kvalitet for børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Derudover skal den styrkede læreplan indeholde brede pædagogiske mål for sammenhængen mellem læringsmiljøet og børnenes læring.

Hvem er vi?

Dalby Børnehuse består af 2 bygninger – den store stjernebygning og en mindre bjælkehytte.

Lidt historie: Bjælkehytten blev bygget i 1994 og husede dengang fritidshjem (Dalby Fritidscenter). I 1999 byggede man den store stjernebygning. Den skulle huse børnehave og fritidshjemsbørn. I 2004 rykkede fritidshjemmet på skolen og blev samtidig til SFO. Der blev oprettet vuggestue i børnehaveafdelingen og børnehaven rykkede over i fritidshjemsafdelingen. Samtidig flyttede Månens Børnehave ind og blev dermed sammenlagt med "Dalby fritidscenter", og vi skiftede navn til "Nordstjernen". I 2012 blev vi økonomisk lagt sammen med Den gamle Dalby Børnehave, som dengang lå overfor Brugsen, og da vi lå på 2 forskellige matrikler, gav det mening at ændre navn til Dalby Børnehuse. Året efter blev vi sammenlagt fysisk, men navnet forblev det samme, da der stadig var 2 huse på matriklen.

I dag: Stjernebygningen huser i dag vuggestuen (0-2 år) og mellemgruppen i børnehaven (3-4 år). Den måned børnene fylder 3 år, starter de som udgangspunkt i mellemgruppen. Dette kan dog variere plus/minus et par måneder efter udvikling, venskaber og da vi grundet julerier i december og sommerferie i juli, ikke rykker børn over i mellemgruppen disse måneder. Bjælkehytten huser førskolegruppen (5-6 år). Børnene rykker i Bjælkehytten i start maj det år de fylder 5 år. Det er her børnene går det sidste år (eller 2 sidste år i tilfælde af udsat skolestart) inden de starter i skole. Børnene starter i SFO 1. maj (Bavneskolen). Her følger en voksen med til SFO'en fra Bjælkehytten den første måned. Det betyder, at børnene lærer SFO'en at kende, inden de for alvor starter i skole i august.

Dalby Børnehuse har som udgangspunkt tre afdelinger, der selvfølgelig skal ses i en helhed: Vuggestuen med fire grupper (Regnbuen, Skyen, Solen og Månen), mellemgruppen med tre grupper (Nordstjernen, Kometen og Stjerneskuddet) og førskolegruppen (Bjælkehytten) med én gruppe. Der kan dog, i perioder, være mulighed for at oprette eller nedlægge ekstra grupper grundet svingende børnetal. Organisatorisk er personalet opdelt i to teams; vuggestue og børnehave. Alle teams har en udpræget selvforvaltning, dette i relation til skemaplanlægning, indkøb samt personalesammensætningen. Administrationen omkring personalet, er tilrettelagt, så den understøtter denne selvforvaltning. Der er en tovholder for hvert team, der har ekstraordinær fokus på processen og mødes regelmæssigt med lederen for information og gensidig orientering.

Vores udearealer er delt op i 3– vuggestuens legeplads, børnehavens legeplads og en lille sansehave. Sansehaven bruges primært af vuggestuen til mindre grupper og i åbne- og lukkesituationer, hvor der er få børn. Selvom der er en legeplads til hver afdeling, afholder det os ikke fra at benytte arealerne på tværs af afdelinger. Vi gør også brug af de legepladser, der er placeret rundt om i byen.

Geografisk ligger institutionen i et mindre landsbysamfund, der indeholder et stærkt for- eningsliv, gode naturoplevelser, kirke, folkeskole, friskole, plejehjem, erhvervsliv og ind- købsmuligheder. Der er stor opbakning til lokale tiltag og rig mulighed for diverse fritidsak- tiviteter.

Pædagogisk grundlag

Børnesyn, Dannelse og børneperspektiv, Leg, Læring og Børnefællesskaber

Howdan kommer de fem centrale elementer fra det fælles pædagogiske grundlag til udtryk hos os og bliver omsat i vores hverdag sammen med børnene?

Børn i fællesskaber: I alle dagtilbud i Faxe Kommune arbejder vi ud fra et børnesyn, der kort og præcist lyder: "Alle børn gør det godt, når de kan." Det betyder, at vi som det pædagogiske personale til hver en tid tror på og ved, at børn gerne vil. Gerne vil lære, gerne vil indgå i lege, gerne vil være med i fællesskaber.

Det børnesyn arbejder vi videre med i en strategi, som vi har valgt at kalde "Børn i Fællesskaber." Børn i Fællesskaber handler om, at alle børn har ret til et liv og en hverdag så tæt på almenområdet, som muligt. Og det er vores ansvar som pædagogiske voksne løbende at evaluere og udvikle praksis og herigennem sikre alle børns deltagelsesmuligheder.

Alle børn ret til at blive mødt af krav, der er tilpasset deres aktuelle udviklingsniveau og deres behov. Der er evidens for, at jo tættere børn er på almenområdet, jo bedre klarer de sig på længere sigt. Vi arbejder for og med, at børn i udfordringer, hvad enten det er af kortere eller længerevarende karakter, tilbydes støtte i det almene dagtilbud og senere i skolen.

Børnesyn, dannelse og børneperspektiv: Vi møder barnet med viden om, at "det at være barn har en værdi i sig selv", Børn opfattes grundlæggende som kompetente og selvstændige" og "Børn skal høres og tages alvorligt som led i starten på en dannelsesproces og demokratisk forståelse". Børns ret til at være børn, til at være forskellige og til at udvikle sig i forskelligt tempo. Vi har fokus på at drage omsorg for børnene og samtidig stimulere og udfordre dem for at understøtte deres trivsel, læring, udvikling og dannelse.

I Dalby børnehuse arbejder vi for at give børnene en tryk og stabil hverdag. Det gør vi ved at have genkendelige rutiner og strukturer. Der er altid en genkendelig voksen klar, til at yde omsorg og tryk overfor børnene, om det er i afleverings situationer, konflikter eller bare i behovet for nærvær. Vi møder børnene positivt over hele dagen, og vi er bevidste om, at børnene spejler sig i vores handlinger og ord.

I praksis betyder det, at børnene oplever, at de kan give deres mening til kende og de voksne er lydhøre og "tuner sig ind på barnets frekvens". Det betyder også at vi som voksne positionerer os i hold til børnene. Vi er på gulvet sammen med børnene, vi er ved siden af og guider, vi trøster og yder omsorg og vi giver plads til at børnene kan udfordre sig selv og samtidig er vi til rådighed, så børnene kan komme tilbage til os som den tryk base.

Ex: I Dalby Børnehuse arbejder vi med måltidskultur som en demokratisk proces. Børnenes madkasser er børnenes egne. De bestemmer selv i videst mulig omfang (alt efter udvikling), hvad de kunne tænke sig at spise og i hvilken rækkefølge, og de får lov til at mærke efter, hvornår de er mætte og ikke vil have mere. Er der sundhedsmæssige udfordringer i forhold til indholdet, går vi i dialog med forældrene. Til frokost tilbyder vi løbende børnene de 5 grundsmage: Sødt, salt, surt, bittert og umami. Dette er set som supplement til

børnenes egen mad, hvor de også selv vælger til eller fra, så de gennem eksperimentering finder ud af, hvad de synes er lækker og passer til deres mad.

Leg, læring og børnefællesskaber: Legen har en værdi i sig selv. Der findes mange forskellige slags lege. Der er regellege, konstruktionslege, sanslege, risikolege og den overordnede "frie" leg. Børn leger for at lege – ikke for at lære noget bestemt. Men i legen lærer de at skabe historier sammen og håndtere forskelligheder og uenigheder. Børn har brug for at udfordre sig selv gennem leg i et trygt legemiljø, hvor de selv gradvist kan skrue op og ned for udfordringen som fx at kravle højere op i et træ eller køre hurtigere på cyklen. Børnene opfatter legen som spændende, fordi det handler om at overvinde frygten for risikoen. Når vi tilbyder børnene et trygt legemiljø, så kan barnet i eget tempo udvikle evnen til at mestre risici og barnet får en bedre fornemmelse for den faktiske risiko gennem erfaringer via egen krop og ikke gennem voksnes udsagn og fortællinger.

Børnenes læring sker gennem hele dagen. De sanser, spejler, aflæser og eksperimenterer. I Dalby Børnehuse er personalet nærværende og opmærksomme på børnenes behov, så der i tætte og trygge relationer sker udviklingsstøttende samspil. Vi er der og støtter, vi hepper på succes, og vi krammer og fejrer, at endnu et bjerg er overvundet. Derigennem styrkes børnenes selvværd.

Alle børn har behov for at være og føle, at de er en del af et fællesskab. I Dalby Børnehuse har vi hele tiden fokus på relationer og venskaber, så der er plads til alle børn. Herigennem får børnene også en forståelse af, hvad det vil sige, at være en del af et fællesskab og begå sig heri. Her har vi som voksne ansvaret for, at det enkelte barn får rum til at øve sig i det sociale samspil med den øvrige børnegruppe. Det sker bl.a. når vi går i dialog med børnene, når der opstår konflikter. Her sættes rammen med perspektiver, muligheder og begrænsninger, men der gives samtidig også plads til, at børnene kan komme til udtryk med deres tanker, følelser og refleksioner. Det er her børnene også selv er medskabere af fællesskabet på tværs af kulturer, alder og køn.

Pædagogisk læringsmiljø

Hvordan skaber vi hele dagen et pædagogisk læringsmiljø, der giver alle børn mulighed for at trives, lære, udvikle sig og dannes?

Det pædagogiske læringsmiljø og læringsmulighederne for børnene er til stede hele dagen; i børnenes leg, planlagte vokseninitierede aktiviteter, spontane aktiviteter og daglige rutiner som fx bleskift, frokost, oprydning, garderoben osv. Kommunikation og sproget er med hele vejen, hvor selve emnet læringsmiljø er generelt og indeholder alle seks temaer.

Vi har stor bevidsthed omkring vores relationer til børnene, da tryghed for det enkelte barn er af størst betydning. Dette gøres ved at være nærværende i børnehøjde og fysisk på gulvet, men også gennem brug af relations cirkler ved stuemøder, hvor der er en mere dybdegående fokus på barnets tilknytning til stuens personale. Vi taler, vi støtter og vejleder børnene, og vi gør os overvejelser om et pædagogisk læringsmiljø, der understøtter børnegruppens kropslige, sociale, emotionelle og kognitive læring samt udvikling af det enkelte barns alsidige personlige udvikling. Det betyder også, at læringsmiljøerne løbende tilpasses børnegruppens behov, så alle børn får de bedste forudsætninger for at opnå trivsel, dannelse, udvikling og læring.

Samarbejde med forældre om børns læring

Hvordan samarbejder vi med forældrene om barnets og børnegruppens trivsel og læring?

Vi ser forældrene som de vigtigste personer i barnets liv og som afgørende ressourcer i samarbejdet om barnets trivsel, udvikling, dannelse og læring.

Positiv psykologi: Vi ønsker at få skabt den gode historie om barnet og dets familie. Derfor tager vi udgangspunkt i den positive psykologi som metode til arbejde med børn og forældre på. Positiv psykologi handler om at udvikle de muligheder, styrker og ressourcer som et hvert barn og dets familie rummer og besidder. Der kan ved et hvert barn eller familie opstå nogle problematikker som gør at samarbejdet mellem hjem og institution øges. I dette samarbejde mener vi, det er vigtigt, at udviklingen og arbejdet tager udgangspunkt i barnets og familiens styrker.

Narrativ psykologi: Ud fra denne positive psykologi arbejder vi endvidere med narrativ psykologi som omhandler de fortællinger som vi udvikler om os selv og andre. Disse fortællinger har stor betydning for, hvordan vi møder og opfatter os selv og andre. De positive fortællinger styrker vores selvtillid og selvbillende og det modsatte gælder for de negative fortællinger. Når vi er bekymret for et barns trivsel, dannes der en fortælling om barnets og dets forældre. Disse fortællinger kan hurtigt blive den identitet som barnet danner om sig selv, og den selvforståelse barnet får af sig selv. Fordi fortællingen ubevidst kan være med til at påvirke måden hvorpå vi taler til barnet, omtaler barnet samt måden vi agerer på overfor barnet. Derfor har vi fokus på, at problematikker eller vanskeligheder ikke bliver en del af barnets eller familiens identitet, men i stedet noget der kan flytte eller ændre sig i fortællingen om barnet.

Når et barn starter i Dalby Børnehuse, er det lige så vigtig for os at forældrene er trygge, som børnene er trygge. Derfor prioriterer vi hjemmebesøg sammen med sundhedsplejersken inden barnets opstart i vuggestuen, hvis forældrene også takker ja til tilbuddet, da det er med til, at familien og vi opbygger en god relation helt fra begyndelsen. Hvis der afholdes hjemmebesøg vil der være en opstartssamtale uanset om barnet er startet i vuggestuen eller kommer fra dagplejen af og starter børnehaven. Samtalen afholdes så snart der er et behov eller senest 3 måneder efter opstart. Dette er også set i perspektivet af, at der under opstart er en meget tæt kontakt og daglig dialog med forældrene, så opstarten bliver en god oplevelse for både barnet og forældrene.

Samtaler med forældrene prioriteres højt. Det er ikke altid, at hverken vi eller forældrene synes, at der er noget helt specifikt at snakke om – barnet trives, er glad og udvikler sig, men derfor at det stadig vigtigt at få talt sammen, bevare en tillidsfuld og tryk relation og gøre vejen kortere, hvis nu der sker noget i barnets liv, som er vigtigt, at vi får at vide. Det er altid nemmere at fortælle de svære ting, hvis man har en god relation. I dette relations arbejde bruger vi også relations cirklen. Det bevidstgør os på eventuelt at være mere op-søgende på forældrekontakten i dagligdagen eller indkalde til en forældresamtale. Vi prioriterer også at afholde samtale, hvis forældrene giver udtryk for et behov – uanset grundet. Intet er for småt.

I forbindelse med barnets overgange (vuggestue til mellemgruppe, mellemgruppe til Bjælkehytten, og Bjælkehytten til skolen) inddrages forældrene i videst muligt omfang. Det betyder at der lige her vil være en øget fokus på både forældre og børn, da det ikke kun betyder ny stue med tilhørende børne- og forældregruppe, men også nye faste voksne og nye rutiner, og dermed også opbygning af relationer og tryghed. I brobygningen vil der også være vidensdeling, så der hvor hænder slipper, der gribes af andre. Vi ser det som en stor fordel at være en stor integreret institution, hvor der arbejdes på tværs af stuer og afdelinger. Dette er med til at brobygge naturligt videre til næste trin, at forældrene ofte møder andre voksne, som har en relation til deres barn, men som ikke nødvendigvis er fra barnets stue.

Børn i udsatte positioner

Hvordan skaber vi et pædagogisk læringsmiljø, der tager højde for og involverer børn i udsatte positioner, så børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse fremmes?

Når børn er i udsat position kan det være for kortere eller længere tid og grundet mange forskellige ting. Det kan fx være skilsmisse, fysiske/psykiske udfordringer, flersprogede, overvægtige mm. For os som fagpersoner lægger vi hurtigt mærke til, hvis børnene ændrer adfærd og giver udtryk for ikke at være i trivsel, og vi spotter de børn, som "stikker ud" og har brug for noget ekstra.

I Dalby Børnehuse vil børn i udsatte positioner i højere grad blive inddraget i praktiske gøremål, og vi vil generelt have et øget fokus på barnet og et tættere forældresamarbejde. Der vil blive taget forskellige tiltag for at støtte barnet mest muligt. Det kan være målbare handleplaner, kontinuerlige forældresamtaler og inddragelse af tværfaglige samarbejdspartnere som fx talepædagog, ergoterapeut, psykolog mm.

Læringsmiljøet her vil være opdeling af stuen i mindre grupper for at øge nærværet og relationen, men også for at skabe et mere inkluderende miljø, hvor det enkelte barns ressourcer tydeligt kan blive sat i spil.

Sammenhæng til børnehaveklassen

Hvordan tilrettelægger vi vores pædagogiske læringsmiljø for de ældste børn, så det skaber sammenhæng til børnehaveklassen?

I Dalby børnehuse arbejder vi år for år på, at få et tæt og godt samarbejde med skolerne. I dette samarbejde tager og giver vi lidt til hinanden, så der kommer den bedst mulige sammenhæng mellem børnenes sidste år i storgruppen og over til skolelivet.

Opbygningen af børnenes år i Bjælkehytten har fokus på, at de stadig går i børnehave men at vi skal gøre børnene skoleklar. Vi arbejder derfor med at styrke børnenes sociale kompetencer samt gøre dem mere selvhjulpne. For os er det at være selvhjulpne ikke kun at kunne tage tøj på og gå på toilettet. Det handler også om at ville hjælpe andre, at kunne hjælpe sig selv, tage imod beskeder og udfører dem og have lysten til at prøve forskellige ting, at barnet kan sige "jeg kan selv og jeg vil selv". Det arbejder vi med i gennem Zippys venner. Zippys venner er en metode som har fokus på børns følelser -egne og andres, god kommunikation – til hinanden og venskaber. Børnene er medskabere i, hvad der skal være fokus på i Zippy gruppen. Det gør de på den måde, at den voksne bringe et emne på banen og så er det helt op til barnet selv, at beslutte "hvor meget vil jeg fortælle og åbne op".

Elementer fra Zippys venner fører vi videre i børnenes hverdag, f.eks. i konflikt situationer har metoden to begreber som hedder skraldespands- og stjerneløsninger. Børnene fanger hurtigt konceptet og især når det bliver gjort visuelt i deres læringsmiljø også til vores samlinger bruger vi Zippy "regler". Her er der fokus på at lytte til hinanden og at man ikke behøver sige noget, hvis man ikke har lyst. – Vi opfordre selvfølgelig til, at børnene på et tidspunkt bliver mere deltagende til samling. Det gør vi ved at opbygge relationer, troen på egen evne, tryghed og det er tryghed, som er nøgleordet i vores opbygning til skolen. Trygheden til de nye

voksne og mødet med et nyt kapitel i deres liv. Det sikrer vi os gennem genkendelighed. Her er Zippy en stor del af det, da børnene også vil møde det på skolen. Udover Zippy, brobygger vi med skolerne fra september til de starter i SFO start maj. Gennem brobygningen får børnene kendskab til skolens område, personale og de børn som går i 0. kl. Fra september og frem til SFO start, går vi ture til skolen og 0. kl. samt personalet kommer på besøg i Bjælkehytten, der ud over vil der i perioder blive lavet aktiviteter på tværs af Bjælkehytten og 0. kl. I aktiviteterne vil der være fokus på relationen mellem børnene. Dette mener vi, vil kunne give en større trykthed og følelsen af genkendelighed hos det kommende skolebarn.

Læringsmiljøet i storgruppen er præget af den legende tilgang men vi ved at der er børn som bare er mere parate til skole end andre. Nogle børn har styr på det sociale og finder ideen om skolen spændende eller er på et udviklingsniveau hvor de søger udfordringer. Her kan vi finde på at tilbyde børnene skolelignende opgaver – hvis de har lyst. I de fleste tilfælde flokkes børnene til og finder det spændende og sjovt. Vores erfaring har vist, at det hjælper børnene i skolen, hvis de har lidt kendskab til opgaveløsning af forskellige slags, både med brug af kroppen – sig selv og hinanden samt opgaveløsning på papir.

Øvrige krav til indholdet i den pædagogiske læreplan

Inddragelse af lokalsamfundet

Hvordan inddrager vi lokalsamfundet i arbejdet med at skabe pædagogiske læringsmiljøer for børn?

Da Dalby Børnehuse ligger i et mindre landsbysamfund er det naturligt at inddrage de muligheder, som lokalsamfundet byder på.

Plejehjemmet: Børnehaven har et godt samarbejde med plejehjemmet. Dette er primært i forhold til traditioner som fastelavn, som også afholdes på plejehjemmet med besøg fra mellemgruppen, og Bjælkehytten går Lucia op til jul.

Kirken: Ind imellem arrangeres der ture til kirken af både vuggestue og børnehave. Dette er med fokus på at børnene oplever kirken indvendig – ekko, højt til loftet og mulighed for at bevæge sig der hen, hvor det normalt kun er præsten, der kommer.

Omkringliggende legepladser: Der ligger mange legepladser i Dalby. Og selvom vores egen legeplads er stor, så skal den altid deles med andre. Så at tage på tur til andre legepladser er altid et hit. Her udforsker og udfordres børnene på ny.

Indkøb: Udflugter til Brugsen i mindre grupper eller 1-1 giver mulighed for at give børnene en oplevelse af at være særlig udvalgt. Turen har selvfølgelig et overordnet formål – der skal handles et eller andet, men under det, der ligger alt det vigtige for barnet – tæt og nærværende voksenkontakt, et fortroligt rum, man har noget sammen, det enkelte barn er i centrum og mulighed for have en snak om alle de indtryk barnet/børnene får på vej derhen, i butikken og på vej til tilbage samt de refleksioner barnet og den voksne efterfølgende kan dele.

Arbejdet med det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø

Hvordan integrerer vi det fysiske, psykiske og æstetiske børnemiljø i det pædagogiske læringsmiljø?

I Dalby Børnehuse har vi fokus på at børnene kan være så selvhjulpne som muligt. Det fordrer, at mange ting er inden for børnenes rækkevidde – med eller uden noget at stå på. Garderoberne er lidt en udfordring, da de er indrettet på en sådan måde, at det kun er det mest nødvendige, som er inden for rækkevidde. Vores store grupperum giver mulighed for at indrette med "rum i rummet" og på den måde skabe mindre læringsmiljøer. Indretning af grupperummene er altid i forhold til børnegruppen og deres behov.

Der planlægges både aktiviteter stuevis men også på tværs af stuer. En stue har måske en stor gruppe drenge, som elsker dinosaurer, og derfor vil det være naturligt for stuen at folde dette emne ud. På en anden stue er der i stedet interesse for at finde små dyr i naturen, og så er det her, der bliver dykket ned. Alligevel kan der på tværs i fx børnehaven være projekt omkring rollespil, som alle børnehavebørn får kendskab til og bliver en del af.

I vuggestuen vil det være på samme måde. Der kan godt være fokus på sanserne og aktiviteter ind i det på den ene stue, og motorisk udfoldelse og motorikbaner på en anden. Men børnene samles også på tværs i alderssvarende grupper og har fx bleræs (for de mindste) i fællesrummet, Naturgruppen (se største børn) er på tur i skoven og de mellemste på besøg på børnehavens legeplads.

De seks læreplanstemaer

Alsidig personlig udvikling

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes alsidige personlige udvikling?

I Dalby Børnehuse er tryghed fundamentet i tilgangen til børnene. Trygheden opnås bl.a. gennem en stabil, genkendelig og forudsigelig hverdag, hvor børnene mødes af nærværende opmærksomme og positive voksne, som kender dem og møder dem i deres behov for omsorg, anerkendelse af følelser, udfordringer og succeser. Vi støtter børnene, anerkender dem, og hjælper dem, når situationen overstiger deres egne kompetencer, så de kommer ud på den anden siden og føler sig set, hørt og forstået og med en erfaring rigere, som bidrager til øget selvværd, selvtillid og gåpåmod.

Når vi ser børnene, så ser vi deres initiativer. Det, de kigger på, den bevægelse de gør, den følelse de viser, eller det de siger.

Alt efter situationen handler vi på disse initiativer og tager ansvar for, at situationen bliver et udviklingsstøttende samspil. Fx: *Et barn sidder og forsøger gentagne gange at tage strømper på uden held.* Her vil den voksne kunne gøre følgende:

Følg barnet på følelsen og sætte ord på barnet: "Ej, hvor er det bare svært". Så afventer den voksne barnets reaktion. Hvis barnet kigger op og smiler, så kan den voksne spejle sig, smile tilbage og være afventende. Der er stadig masser af gåpåmod. Hvis barnet nikker og kigger op uden at smile, så kan den voksne stadig være afventende, men måske ikke lige så længe. Og hvis barnet kaster strømpen afsted, så følges barnet igen på følelsen, og der sættes ord på: "ja, hvor du bare synes, at det er svært. Nu skal jeg hjælpe dig".

Social udvikling

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes sociale udvikling?

I sociale fællesskaber skal børnene opleve, at de hører til og kan bidrage værdifuldt og relevant. I dette fællesskab udvikler børnene viden om sociale spilleregler, forståelse for andres følelser og reaktioner, og hvordan de kan indgå, bidrage og udvikle sig i legen med andre. Herigennem får børnene erfaringer til at begå sig i verdenen udenfor.

I Dalby Børnehuse ser vi legen mellem børnene som værende der, hvor vi har et stort ansvar for at støtte og guide børnene igennem de konflikter, som altid vil opstå, når børn op til 6 år er meget behovstyret og i konfliktsituationer ikke altid formår at bruge sproget. Det er klart, at jo yngre børnene er, jo mindre sprog og mulighed for dialog og jo mere behovstyret er de. Det betyder også, at vi i disse situationer hele tiden reflekterer og vurderer, hvor meget, hvordan og hvor hurtigt skal vi hjælpe, guide og støtte.

I vuggestuen er der fokus på at få børnene til at se hinanden. Hvordan er ansigtsudtrykkene?? Glad, sur, ked af det?? Der sættes ord på det konkrete kroppen siger og føler. Når lille Peter skubber til Knud, så fortæller han, at han er blevet sur/vred. Her sætter vi ord på følelsen og kropssproget for både Peter og Knud, for Peter bliver selvfølgelig ked af det, når Knud skubber. Dette er den spæde start til at børnene lære at indgå i sociale relationer og danner grundlag for udvikling af empati.

Jo ældre børnene bliver, jo mere lægges der op til, at de bruger deres sprog. I vuggestuen vil det første ord i den forbindelse være "stop", og de lærer at vise det med babytegn ved at markere det med en hånd vendt mod det andet barn. Vi møder Peter, som fx er blevet skubbet. Peter er blevet ked af det. "Ja, nu blev du ked af det". Barnet græder og peger mod det andet barn. "ja, det var Knud, der skubbede dig. Du skal sige stop til ham". Peter siger stop og tager hånden op og markerer det. Her er det også vigtigt, at Knud bliver mødt af den voksne. "Du skubbede til Peter. Ja, du blev sur". Knud viser bilen, som han har i hånden. "Peter ville også gerne lege med bilen, så han tog din bil". "Kom, vi finder en anden bil og giver til Peter".

På samme måde mødes børnene i børnehaven. Vi sætter ord på børnenes følelser og hjælper dem med at forklare hændelsen. Men jo ældre børnene bliver, jo bedre bliver de selv til at forklare hvorfor de gjorde, som de gjorde, men det kan stadig være svært at forstå, hvorfor den anden reagerede på en given måde. Her giver vi børnene rum til at forklare handlinger og intentioner, vi sætter ord på dem, så de forstår hinandens handlinger ind i situationen, og vi hjælper dem videre i legen ved at stille forskellige muligheder for kompromiser op.

Kommunikation og sprog

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø børnenes kommunikation og sprog?

Literacy: Literacystrategien er et tværkommunalt indsatsområde for alle børn fra 0-18 år, som er politisk vedtaget Faxe kommune. Literacy er en strategi for sprogindsatsen, der ud over det sproglige fokus samtidigt har fokus på alle børns deltagelsesmuligheder i fællesskabet.

Alle dagtilbud udarbejder Literacy handleplaner, som evalueres årligt og dermed tilpasses børnegruppen. Disse handleplaner afspejler dagtilbuddets vedvarende fokus på sprog hver dag i leg, rutiner, fysiske læringsmiljøer, i relation til forældre samt i relationer og rammesætning for det pædagogiske personale med øje for børneperspektivet.

Læseglade og læselyst er et initiativ, som er iværksat under Litteracystrategien og som rykker bibliotekerne tættere på familierne. Dette gennem et "bogfokuspunkt", hvor der er bøger til rådighed for børn, forældre og personale, som kan lånes med hjem. Bøgerne udskiftes med jævne mellemrum.

Ideen er at øge børns tidlige bogerfaringer og øge tilgængeligheden til læse- og skriveredskaber, som skal være helt nede i børnehøjde og til fri afbenyttelse.

I Dalby Børnehuse er sproget altid en del af samspillet mellem børn og voksne. Det er fra den spæde start i vuggestuen med babytegn, tydeligkropssprog og mimik til Bjælkehytten hvor børnene begynder at kunne sætte ord på deres refleksioner, følelser, tanker, intentioner og holdninger. Vi møder børnene med positiv stemmeføring, forståelse og anerkendelse og er bevidste om, at vi i større eller mindre grad skal støtte børnene i at formidle deres forståelse, følelser, intentioner og budskaber, så de forstår både dem selv og andre. Dette gøres ved at gentage det, som børnene siger, eller man tror børnene siger. Det kan også gøres ved at sætte ord på barnets initiativ fx: Man kan se, at barnet får tårer i øjnene. Her vil man sige: "Nu bliver du ked af det". Det hjælper også børnene til at forstå og mærke deres egne følelser.

Som pædagogisk personale har vi ansvaret for at følge børnenes sproglige udvikling tæt. Er der bekymringer om barnets sproglige udvikling udarbejdes der sprogvurdering i 3 års alderen. Inden da kan talepædagogen allerede være med inde over og observere barnet og deltage i samtaler med forældrene for eventuelle tiltag. Talepædagogen har faste dage i institutionen, hvor opgaven bl.a. er at sparre med os på børnekonferencer, så der løbende følges op på børnenes individuelle sprogindsats, men også at talepædagogen har mulighed for at gå fra med enkelte børn og yde særlig sprogindsats 1-1.

Gennem hele huset ses der fysiske læringsmiljøer med fokus på sproget. Billeder, ord, rim og remser, sange og små historier pryder væggene i børnehøjde. Billeder kan tages af og på, der kan peges og spørges ind, og alt skal ses som inspiration i børnehøjde, som børnene på eget initiativ og interesse kan undersøge nærmere. Børnenes eget navn er noget af det første barnet lærer at genkende. Dette sker allerede i vuggestuen, hvor barnets navn altid er ved alle billeder af barnet. Det er ikke kun på garderobeplassen og blekassen. Der er store situationsbilleder og portrætbilleder på stuen af det enkelte barn med navn, og der er små mærkater på både stole og borde for at synliggøre faste pladser.

I mellemgruppen er der færre billeder og flere navne. De findes på vandkopperne og børnenes skuffer på stuen. Niveauet for sproget stiger og det gør læringsmiljøet også. Der er bogstaver på væggene, som bruges til at børnene kan øve skriftsprog. Der er små historier, som børnene efter mange oplæsninger selv kan genfortælle, og børnene præsenteres for bøger med færre billeder og mere tekst. I Bjælkehytten går sproget over til at være mindre konkret. Børnene lærer at genkende bogstaverne i deres navne, at skrive deres

navn (børn med korte navne har som regel lært det i mellemgruppen) og de øver sig meget på skriftsprog. Historierne der læses op er længere. De kan fortælles over flere dage, hvor børnene øver sig i at genfortælle det, som der skete i historien dagen før, og bliver bedre til at lytte til historien uden at skulle se billeder.

Sang og historiefortælling er en del af hverdagen, og alle børn har adgang til bøger uden hjælp fra voksen.

Krop, sanser og bevægelse

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø udviklingen af børnenes krop, sanser og bevægelse?

Alle børn skal have mulighed for at fysik udfoldelse og støttes i at videreudvikle kroppens funktioner både i fri leg og tilrettelagte fysiske udfordringer. Vi skal være med til at styrke deres sundhed gennem vores fysiske miljø og ved at inspirere og motivere dem til at udfolde sig på mangfoldige måder.

I Dalby Børnehuse motiverer vi børnene til at være aktive og hjælpe til i hverdagens rutiner. Det er alt fra at være deltagende i borddækning og afrydning, til at børnene støttes i at være selvhjulpne i bl.a. af- og påklædning.

Vi er bevidste om, at vi er rollemodeller, som viser lyst, begejstring og glæde over og i aktiviteterne, så vi inspirerer til deltagelse og deler glæden, når børnene opnår succes.

Vi nyder vores store udeareal. Børnehaven er ude hver dag uanset vejr, mens vuggestuen er noget mere afhængig af vejret. Det betyder, at vuggestuen er noget mere ude om sommeren end om vinteren.

I vuggestuen tager naturgruppen på tur i skoven 1 gang om ugen. Naturgruppen består af de ældste børn, som den sidste tid i vuggestuen får øvet sig at være på længere ture. børnene skal gå meget længere, de bærer selv deres taske på ryggen, og de udfordres læringsmiljøet.

Vores store fællesrum (Himmelrummet) bruges ofte til både spontane og planlagte fysiske aktiviteter. Vuggestuen arrangerer fredagssang og bevægelse, mellemgruppen tilrettelægger motorikbaner, og Bjælkehytten har morgensamling og fysisk udfoldelse hver dag med start her. Men det bruges også når børnene deles op i mindre grupper, når der er behov for lige at komme af med noget energi, til en rask hockeykamp eller til at få slappet af til rolig musik og strøg hen over kroppen.

Natur, udeliv og science

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med natur, udeliv og science?

Vores grundlag for det pædagogiske arbejde med børn og fænomener i naturen, er den umiddelbare interesse og nysgerrighed, som børn udviser, når de færdes i naturen. Børnene sanser, eksperimenterer og gør sig erfaringer gennem naturoplevelser.

I Dalby Børnehuse følger vi børnene på det der optager dem i naturen. Det kan handle om dyr og insekter, som udforskes, nærstuderer og fortælles om. Det kan være eksperimenter med vand, sand og jord eller bare duften af blomster og nyslået græs.

Vi nyder udelivet med børnene og går forrest, hvis børnene har brug for det.

- Vi holder sneglen og motiverer børnene til at prøve, selvom den føles slimet og kold.
- Vi viser dem, hvordan de kan tage biller og edderkopper i en spand for at kunne se nærmere på dem, hvorefter de kommer tilbage i naturen.
- Vi hviner begejstret sammen med børnene på vej ned af kælke bakken.
- Vi finder gemmesteder og hjælper børnene med at indeholde den spænding det kan give, når man sidder og venter på at blive fundet.
- Vi præsenterer børnene for science ved at eksperimenterer med naturen og naturfænomenerne.

Kultur, æstetik og fællesskab

Hvordan understøtter vores pædagogiske læringsmiljø, at børnene gør sig erfaringer med kultur, æstetik og fællesskab?

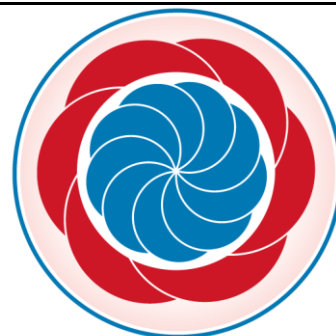
Kultur er både kulturelle traditioner omkring årstider og højtider men det er også vores kulturelle arv, måden vi gør ting, og måden vi er sammen på.

I Dalby børnehuse holder vi meget af traditionerne i forbindelse med årets gang. Årstiderne markeres med pynt på stuerne og ture ud af huset for at se ændringerne i naturen, men vi markerer også påske, jul og fastelavn. Børnene fødselsdage fejres med sang og hygge, og man er bare lidt mere i centrum denne dag.

En gang om året afholder vi bedsteforældredag. Her er der fokus på kulturarven og vi går på eventyr i "nye" gamle lege, som bedsteforældrene er med til at sætte i gang, børnene planter blomster og buske, som bedsterne har købt, og den medbragte madkurv nydes på et tæppe et sted i græsset på legepladsen.

Nogle gange om året afholdes der forældre kaffe. Et rum hvor børn og forældre kan mødes over en kop et eller andet og drøfte små og store ting eller bare være en del af et fællesskab og knytte nye venskaber familier imellem.

Evalueringsskulturr

Hvordan skaber vi en evalueringsskulturr, som udvikler og kvalificerer vores pædagogiske læringsmiljø?

Det vil sige, hvordan dokumenterer og evaluerer vi løbende vores pædagogiske arbejde, herunder sammenhængen mellem det pædagogiske læringsmiljø og de tolv pædagogiske mål?

Når der reflekteres over praksis og på den baggrund justeres af praksis er det altid med fokus på at optimere børnenes trivsel, læring, udvikling og dannelse. Denne form for evaluering kan ske hurtigt i situationen. Fx: et barn sidder tilbage i garderoben og har ikke fået sine sko på. "Hov, du mangler da at få dine sko på, så du også kan komme ud og lege". Barnet kigger op. "Hop du lige i skoene". Barnet kigger på skoene igen, men tager ikke skoene på. Så starter der automatisk en refleksion. Hvordan vendes dette, så barnet samarbejder og begynder at tage sine sko på? Det kan omhandle situationer inden garderoben, har der været noget, som har påvirket barnets lyst til at komme ud og lege? Hvad kan barnet selv give udtryk for, og hvor meget kan der spørges ind? Alt dette har indvirkning på, hvordan der justeres, så barnet samarbejder og gerne vil med ud og lege.

Men evaluering er også set som en måde hvorpå vi vurderer, om et barn er i trivsel og hvis ikke, så de tiltag, som der eventuelt skal tages bliver målbare og i forlængelse af dette kan evalueres og justeres over tid. Hertil tager vi udgangspunkt i Børnelinealen, som er en måde at vurdere barnets generelle trivsel. Denne benyttes på stuemøderne, hvor man også kan udfylde konkrete målbare handleplaner, som kan være med til at synliggøre selv de mindste fremskridt. Handleplanerne kan også synliggøre de indsatser, som har været forsøgt, men som ikke har haft nogen virkning. Dette kan medtages til dokumentation, hvis tværfaglig samarbejde skal iværksættes. Hvis vi vurderer, at et barn ikke er i trivsel, vil der som det første altid blive taget kontakt til forældrene.

Hvordan evaluerer vi arbejdet med den pædagogiske læreplan, som skal foretages mindst hvert andet år?

Vi ser evalueringen af den styrkede læreplan som en proces, som altid er i gang. Vi ser det som en måde hvorpå vi kan udvikle os og blive mere bevidste om, hvorfor vi gør, som vi gør. Dette sker på vores læreplansmøder, som vi afholder hver 6. uge.

Her kan vi fx debattere den nyeste forskning indenfor vores område, men vi kan også blive enige om at ændre på praksis, hvis vi kan se, at det er til fordel for børnene.